

Lesoni 6 ya Novemba 8, 2025

THŨ ĨNA THĨINIĨ

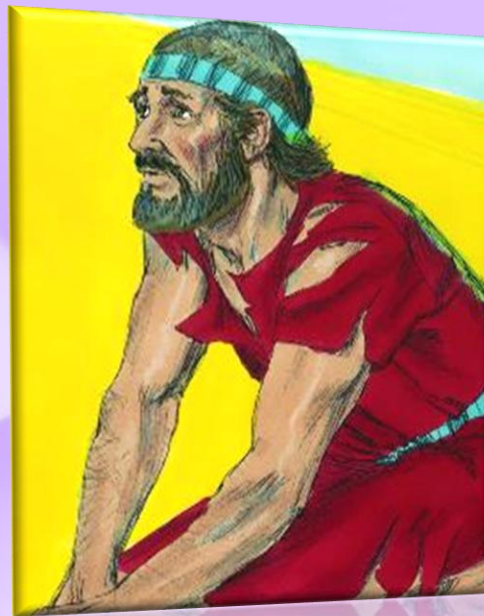
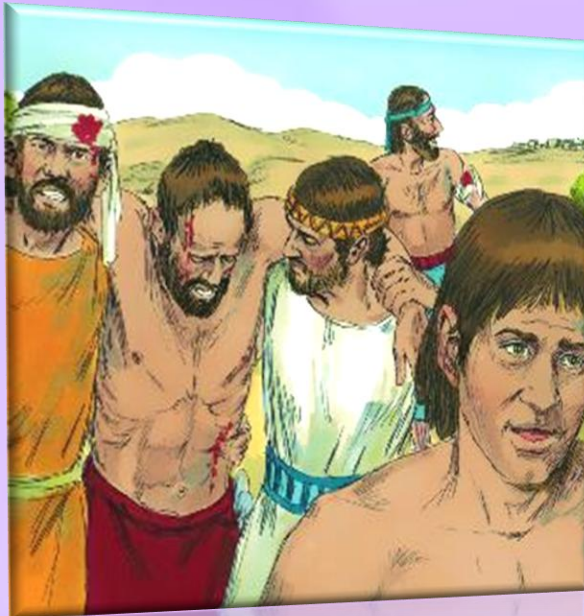
“Niĩ MWATHANI
thuthuuragia ngoro,
na ngoiruuria maũndũ
marĩa mahithe
meciiria-inĩ,
nĩgeetha ndaathime
mũndũ o mũndũ
kũringana na maũndũ
marĩa ekaga, o na
kũringana na ũrĩa
ciĩko ciake itariĩ.”

Jeremia 17:10, ESV

Thutha wa mbūtũ ĩtarĩ na mĩbango ya kĩ-mbaara, thingo cia Jericho ikĩmomoka. Aisiraeli makĩingĩra itũũra na kũrĩcina o nginya thĩ. ũhotani! Waaũ? Ngai, tondũ Aisiraeli gũtiarĩ ũndũ mũnene mekire igũrũ rĩagwo .

Thutha wa gwĩciria-wega-gwa – kũrũa-kĩmbūtũ, Ai ĩkĩhota. Kũhootwo! A makĩhotwo? Kũrĩ andũ a Isiraeli nĩ gũkorwo matioririe Ngai.

Rĩrĩa rĩa mũico moririe Ngai, macokio ma mwĩcokero: Aisiraeli nĩ mehĩtie na matingĩahotire thũ ciao rĩngĩ. Mangĩehotanĩire atĩa kwamũkĩra kwendo kĩ-ũngai?

- Gĩtũmi gĩa kũhotwo (Joshua 7:1-5, 10-13)
- Kũhahũrwo na kũnyamario (Joshua 7:6-9)
- Kũmenya ũrĩa wehĩtie (Joshua 7:14-19)
- Wĩhia wa Achani (Joshua 7:20-26)
- Ũhotani rĩngĩ (Joshua 8:1-29)

GĪTŪMI GĪA KŪHOTWO

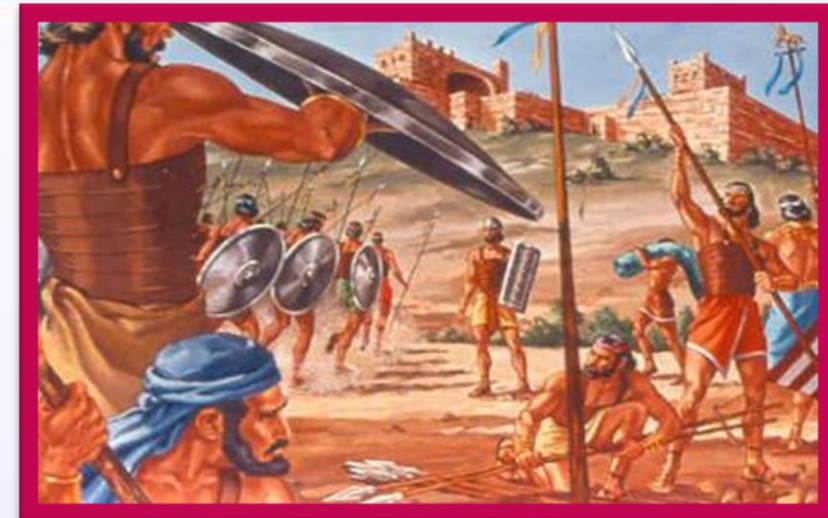
“ Isiraeli nĩmehĩtie; nĩmathũkĩtie kĩrĩkanĩro gĩakwa kĩrĩa ndamaathire marũmagĩrĩre. Nĩmoete indo imwe iria ciamũrĩtwo cia kũniinwo; nĩmaiĩte, na makaheenania, o na magaciiganĩria hamwe na indo ciao o ene”

(Joshua 7:11)

Thutha wa macokio mendeku kuuma kũrĩ athigani arĩa matũmĩtwo Jericho, Joshua akĩũria Ngai na akĩamũkĩra kuuma kũrĩ We mũtaratara wa kwĩgwatĩra itũũra.

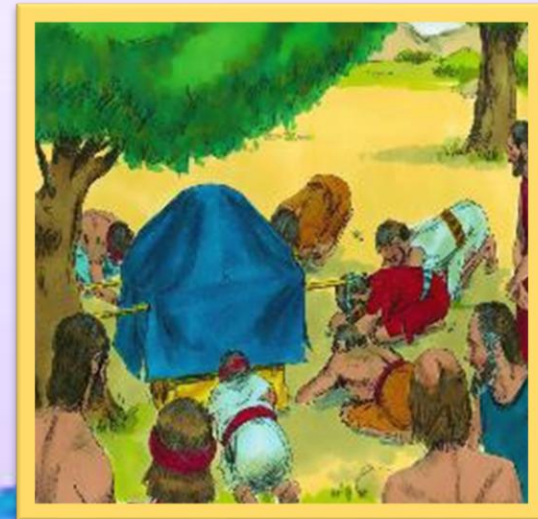
Kworwo, thutha wa kwamũkĩra ndũmĩrĩri kuuma kũrĩ athigani arĩa moimire Ai, Joshua ekire o ta ũguo, ikuuũ cia andũ 36 nĩ cingĩehereirwo. (Joshua 7:1-5).

No gĩtũmi kĩo kĩene gĩa kũhootwo kĩarĩ kĩrĩkũ, kana nĩ gĩtũmi kĩrĩkũ kĩngĩatũmire Ngai ere Joshua ndagatharĩkĩre Ai (Josh. 7:11)?

Ngai nĩ onete atĩ “Aisiraeli nĩ mehĩtie.” hatirĩ handũ hangĩ thĩiniĩ wa Bibilia wĩhia wanananio na mĩgweto ta ĩno: “nĩ makĩrũkĩte... nĩ moete... nĩ maiĩte... nĩ mahenanĩtie... na magacitukania na indo ciao ene.”

Ta rora kiugo kĩa ũingĩ. Wĩhia wekĩtwo nĩ mũndũ ũmwe, no Ngai atuire andũ othe ta ehia. Nĩ moinĩte kĩrĩkanĩro; wĩhia nĩ wakũrirwo na mĩri nĩguo kĩrĩkanĩro gĩcokio.

KŪHAHŪRWO NA KŪNYARIRWO

"Nake Joshua akiuga atĩrĩ, "Hĩ, Mwathani MWATHANI, nĩ kĩĩ gĩatũmire ũrehe andũ aya mŭrĩmo ũyũ wa Rũũĩ rwa Jorodani nĩguo ũtũneane moko-inĩ ma Aamori, matũniine? Naarĩ korwo nĩtwaiganĩire tũtũũre mŭrĩmo ũrĩa ũngĩ wa Rũũĩ rwa Jorodani! " (Joshua 7:7)

Joshua na athuri makĩmakio nĩ kũhootwo kuuũ Ai, na makĩonania marũri maroneka weega ma gũcakaya (Josh. 7:6).

Nake Joshua hĩndĩ iyo ena ambararũkĩte na marakara mahana ta marĩa Aisiraeli monanagia na magacokerithia thĩiniĩ wa mĩaka iyo 40 ya kũrũra: "Watũringirie nĩkĩ...? Narĩ korwo twakĩiganĩire tũgĩikare...!" (Josh. 7:7).

No ningĩ, roho wa Joshua-rĩ ndwarĩ ta wa Aisiraeli arĩa marĩ werũ-inĩ. Gũteta gwake gũtiathĩrĩrwo nĩ gĩtũmi gĩa kwĩrira, no nĩ guoya wa atĩ rĩtwa rĩa Ngai no rĩagithio gũtĩyo ndũrĩrĩ-inĩ (Josh. 7:8-9).

Akĩona weega atĩ mũtugo wa Ngai nĩũngĩataũrirwo nĩ arĩa matetĩkĩtie na mŭrũgamo wa ũrĩa andũ Ake mekaga. ũmũthĩ tũthiaga na mbere gũkorwo tũrĩ ũira Wake thĩiniĩ wa thĩ. ĩĩ nĩ kwĩhokerwo kwa goro atĩa!

KŪMENYA ŪRĪA WEHĪTIE

“Tondũ ũcio rūciũ kīroko mūkeyumīria inyuĩ ene o mūhīrīga, o mūhīrīga. Na rīrī, mūhīrīga ūrīa MWATHANI agaathuura nīūkeyumīria o mbarĩ, o mbarĩ; nayo mbarĩ ĩrīa MWATHANI agaathuura nīīkeyumīria o nyũmba, o nyũmba; nayo nyũmba ĩrīa MWATHANI agaathuura nīīkeyumīria o mūdũ, o mūdũ.” (Joshua 7:14)

Kweheria wīhia wa kūnyitanīra (ihītia rīa andũ othe), mwīhia no nginya angīheririo (Josh. 7:15). Athengio? Ndangioheirwo angīaherire? ĩini nĩ angīohrerirwo! No akani ndonanirie rūri o na rūmwe rwa mūhera umīte ngoro-inĩ (na arĩ na mīeke mīingĩ ya gwīka ũguo).

Ihinda rīa utuīria rīkīanīrīrwo na gūtīrio nginya mūthenya ũyũ ũngĩ (Josh. 7:14-15)

Akani no gūkira

Mūhīrīga wa Juda ũkīgīrwo (Josh. 7:16)

Akani no gūkira

Bamīrī ya Zera ĩkīgīrwo (Josh. 7:17a)

Akani no gūkira

Mūtongoria wa Zabdi akīgīrwo (Josh. 7:17b)

Akani no gūkira

Akani akīgīrwo nĩ mūtī. 7:18)

Akani no gūkira

Akīonania tha cia ũngai na wendo, Joshua akīūria Akani oimbūre wīhia wake (Josh. 7:19).

Akani akīhotwo nĩ ciira. Akiumbūra, no ndoririe aiguīrwo tha oherwo (Josh. 7:20). No Ngai nĩ acakaīre kūmia gwake kwa ngoro, kwonanagio rīrīa gwetanagwo kūherwo.

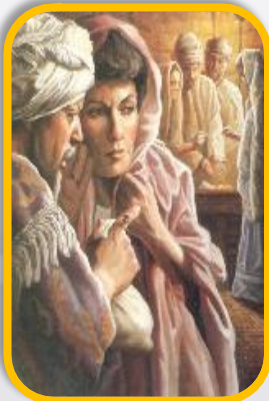

WĪHIA WA AKANI

“Rĩrĩa ndonire kabuti gathaka koimĩte Babuloni, na cekerĩ magana meerĩ cia betha, na gĩkama gĩa thahabu kĩa ũritũ wa cekerĩ mĩrongo ĩtano thĩĩnĩ wa indo iria twatahĩte, nĩndacĩĩrĩĩrie na ngĩcioya, na ithikĩtwo thĩ kũu hema-inĩ yakwa, nayo betha ĩrĩ rungu wacio” (Joshua 7:21 NIV)

Joshua akwĩũria Akani ahe Ngai ũkumio na ahere rĩhia rĩake (Josh. 7:19). Warĩ mweke wake wa mũico. Korwo, rĩrĩa aheraga, nĩ oririe oherwo ... No ndoririe, na gũtiarĩ kwoherwo harĩ we(Ndari. 15:30-31).

Ta Hawa, Akani “onire,” “akĩrĩrĩria,” na “akĩoya,” na wĩhia wake ũkĩĩgwatĩrĩra aingĩ (Kĩa. 3:6). Ta Anania na Safira, Akani oire kĩrĩa kĩruume kĩa indo iria ciarutagĩrwo kũna kũrĩ Ngai na agĩcirĩhĩra (Atũ 5:1-2).

Matuua marĩa Akani atuire kũu Jericho marĩ ũtwarani ũreganĩte na marĩa ma Rahabu:

Rahabu

Ahithire athigani nyũmba ya igũrũ

Akĩonania tha kũrĩ Aisiraeli

Akĩmahe ũhotani nĩũndũ wa wĩtĩkia wake

Akĩgĩa na kĩrĩkanĩro na Aisiraeli

Ahonokirie muoyo wake na bamĩrĩ yake

Akani

Ahithire mataha irima-inĩ

Kĩarehire thina kũrĩ Aisiraeli

Na ũndũ wa wĩra Wake makĩhotwo

Akiuna kĩrĩkanĩro na Aisiraeli

Akuuire hamwe na bamĩrĩ yake

ŪHOTANI RĨNGĨ

"Ningĩ MWATHANI akĩĩra Joshua atĩrĩ, "Ndũgetigĩre na ndũgakue ngoro. Thiĩ na mbũtũ yothe ya ita, mwambate mũgatharĩkĩre itũũra rĩa Ai. Nĩgũkorwo nĩneanĩte mũthamaki wa Ai moko-inĩ manyu, hamwe na andũ ake, na itũũra rĩake rĩu inene na bũrũri wake.' " (Joshua 8:1)

Ta kũu Jericho, Ngai akĩhe Joshua mũtaratara wa kũgĩa na ūhotani kũu Ai. (Josh. 8:1-2).
Kũrĩ ūtukũ, magĩthondeka njama mahithũkĩre itũũra kuma na thutha. Kĩroko, mbũtũ ĩgĩkuhĩrĩria Ai na na magĩtua ta mekũra mbere yao ta hau kabere.

Ta ũrĩa Musa oire mũthĩgi wake na igũrũ onginya rĩrĩa agĩire na ūhotani kũrĩ Amaleki, watho-inĩ wa Ngai, Joshua akĩambararia "itharaita" rĩake (no rĩkorwo rĩarĩ rũhiũ rũrĩ rũgoci rwahũthagĩrwo nĩ Amisiri), na agĩikara arwambarairĩtie o nginya rĩrĩa mahotanire kaimana (Josh. 8:18-22, 26).

O rĩngĩ Ngai agĩkĩhe andũ Ake ūhotani. Kĩanda kĩa Akori, harĩa Akani na bamĩrĩ yake moragĩrwo, makĩhingũra mũrango wa ūhotani, "mũrango wa mwĩhoko" (Hosea 2:15).

Rĩrĩa twetĩkĩra woheri wa ũngai na wĩtĩkio, Ngai athikaga mehia maitũ kũu Akori, na akahingũra mũrango wa mwĩhoko.

“Ihũũra rĩrĩa rĩngĩtigĩrĩka makĩria nĩ kanitha ti rĩa akararia maroneka, acenji, na arĩa metuaga ngai, ta arĩa moimbũraga Kristũ matarĩ na mĩrũgamo mĩkinyanĩru. Aya nĩ macokagia na thutha irathimo cia Ngai wa Aisiraeli na kũrehe ũhotomu kũrĩ kanitha, igũtha rĩtangĩherio na ũhũthũ...

Ũkristiano ti kĩndũ gĩa kwonanio tu o Thabatũ na kwanĩkwo kĩgongona-inĩ; nĩ wa o mũthenya o mũthenya thĩiniĩ wa kiumia na o handũ hothe. ũge wago wagĩrĩrwo kũmenywo na gwathĩkĩrwo wĩra-inĩ, mũciĩ, na thĩiniĩ wa ũthogorani mabiacara-inĩ na etĩkia o ũndũ ũmwe na thĩ....”